

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 18 april 1925 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 193, 194, 195 och 212 §§ utsökningslagen m. m., dels ock en i anledning av propositionen väckt motion.

Genom en den 20 februari 1925 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 77, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) Lag

om ändrad lydelse av 193, 194, 195 och 212 §§ utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 193, 194, 195 och 212 §§ utsökningslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

193 §.

Förordnande, varom i 192 § sägs, må ej verkställas, med mindre under rättelse därom, att verkställighet är sökt, blivt genom utmätningsman meddelad den, som ansökningen avser, sist fyra dagar före vräkningen. Har underrättelsen, av utmätningsmannen skriftligen utfärdad, bevisligen kommit den, som ansökningen avser, annorledes tillhanda inom tid, som nyss är sagd, eller ock, om han, i sitt hemvist sökt, ej kunnat där anträffas, blivt inom samma tid meddelad hans make eller husfolk eller, om de ej anträffas, anslagen å hans husdörr; vare det ock gillt. Har han ej stadigt hemvist i riket och ej heller känt ombud i orten, vare under rättelse, som nu är sagd, ej av nöden.

Utmätningsmannen äge, där förhållandena därtill föranleda, medgiva skäligt anstånd med vräkningen.

Vad här ovan är stadgat gälle ock, där eljest enligt denna lag vräkning från fast egendom eller ur hus skall äga rum.

194 §.

Kvarstad, skingrings- eller reseförbud eller handräckning enligt 192 § eller försäljning av lös egendom, å vilken lagts kvarstad eller vilken ställts

under skingringsförbud, må ej av överexekutor beviljas, där ej sökanden ställt pant eller borgen för den skada, som kan genom åtgärden vederparten tillskyndas. Finnes, då fråga är om kvarstad, skingrings- eller reseförbud eller handräckning enligt 192 §, någon, som bör sådan säkerhet ställa, ur stånd därtill, och har han för sin talan visat synnerliga skäl, äge överexekutor honom från säkerhets ställande befria.

195 §.

Ansökning om kvarstad, förbud eller annan handräckning skall göras skriftligen. Ej må ansökningen bifallas innan tillfälle att därå svara blivit vederparten lämnat; finner överexekutor saken sådan, att den dylikt uppskov ej tåla kan, äge han att den äskade åtgärden bevilja tills vidare och intill dess annorledes förordnat varder, dock icke i det fall, varom i 192 § sägs.

Finner överexekutor, att den, som talan anhängiggjort, saknar skäl därtill, give genast sitt beslut därom. Skall någon i målet höras, förordne överexekutor, huru det ske må; och äge överexekutor därvid förelägga vite eller äventyr att, om part försummar fullgöra vad honom varder ålagt, målet ändå avgöres.

Vad i nästföregående moment är stadgat vare ock gällande i andra hos överexekutor förekommande utsökningsmål, för vilka annan ordning ej finnes i denna lag föreskriven.

212 §.

Har överexekutor genom särskilt beslut utlåtit sig över omständighet, som angår målets behandling; däröver må ej besvär anföras annorledes än i sammanhang med huvudsaken. Ej vare part förment att särskilt överklaga förordnande, som enligt 195 § 1 mom. eller 208 § före målets slutliga avgörande meddelas. Tilltror part sig visa, att utsökningsmål av överexekutor onödigt uppehålls; äge då att däröver klaga.

2) **Lag**

om meddelande av underrättelse i visst fall före vräkning ur tjänst m. m.

Härigenom förordnas som följer:

Vad i 193 § utsökningslagen stadgas angående meddelande av underrättelse om sökt verkställighet av förordnande, varom i 192 § samma lag sägs, ävensom angående anstånd med vräkning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om vräkning ur tjänst, varom i 5 § i legostadgan för husbönder och tjänstehjon den 23 november 1833 förmäles.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehåft en av herr *Dahlén m. fl.* inom andra kammaren väckt, likaledes till lagutskott hänvisad motion, nr 298, i vilken hemställts, att riksdagen måtte, med underkännande av propositionen i vad angår ändring av 193 § utsökningslagen, i stället antaga följande lydelse av sagda paragraf:

193 §.

Förordnande, varom i 192 § sägs, må ej verkställas, med mindre underrättelse därom, att verkställighet är sökt, blivit genom utmätningsmannens försorg meddelad den, som ansökningen avser, sist åtta dagar före verkställighetsåtgärdens vidtagande. Visar den, som skall vräkas, att han överklagat domstols eller överexekutors beslut angående vräkningen och att han framställt begäran om inställande av beslutets vidare verkställighet, må vräkning ej heller företagas, förrän den högre myndigheten fattat beslut med anledning av berörda framställan.

Ej må i något fall vräkning företagas utan att vederbörande myndighet dragit försorg om att tjänlig lägenhet genast finnes till hands för härbärgerande av den, som skall vräkas, hans familj och hans lösegendom, och skall, därest sålunda anskaffad bostad ej är belägen i närheten av den lägenhet, som skall utrymmas, myndigheten även föranstalta om att, såvida den vräkte skäligen kan antagas sakna medel därtill, hans tillhörigheter varda på tillbörligt sätt transporterade till den nya bostaden.

Utmätningssmannen äge, där den, som skall vräkas, visar, att till följd av dödsfall, olycksfall, sjukdom eller sådan arbetslöshet, som icke är självförvallad, vräkningen skulle komma att förorsaka honom särskilda svårigheter, eller, därest förhållandena eljest därtill föranleda, medgiva ytterligare anstånd med åtgärden.

Underrättelse, som i första stycket sägs, skall delgivas den, som ansökningen avser, på sätt om stämmings delgivning är stadgat. Har han blivit i sitt hemvist sökt, men ej kunnat där anträffas, må delgivning med laga verkan äga rum genom underrättelsens överlämnande till hans maka eller husfolk eller, om de ej anträffas, genom dess anslående å hans husdörr. Har han ej stadigt hemvist i riket och ej heller känt ombud i orten, varde underrättelse, som nu är sagd, ej av nöden.

Vad här ovan är stadgat gälle ock, där eljest enligt lag vräkning från fast egendom eller ur hus skall äga rum.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för de genom propositionen framlagda lagförslagen, tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen jämte därvid fogade protokollsutdrag; och får utskottet i fråga om vad som anförts till stöd för motionärernas hemställan hänvisa till motionen.

De genom propositionen framlagda lagförslagen avse att i visst hänseende mildra verkningarna av det nuvarande vräkningsförfarandet.

Gällande rätt. Enligt utsökningslagen kan vräkning ske antingen på grund av överexekutors förordnande eller för verkställighet av domstols beslut.

I förstnämnda hänseende märkes främst bestämmelsen i 192 § utsökningslagen, vilken stadgar, att, om arrendator eller hyresgäst vägrar att avflytta, då bestämd legotid är till ända eller eljest, utan att legorätten förverkats, för honom inträtt skyldighet att avflytta, och han ej gitter visa sannolika skäl att han ändock äger kvarsitta, överexekutor må förordna om hans vräkande. Sådant förordnande må även meddelas, om det finnes uppenbart, att arrende eller hyresrätt är förverkad. Vidare kan förordnande om vräkning meddelas med stöd av 191 §, som bemyndigar överexekutor att, om någon egenmäktigt pantat något till sig eller skilt annan från det han innehar eller eljest själv tagit sig rätt, genast återställa besittningsförhållandet eller annat förhållande, som är rubbat. Sistnämnda stadgande har i ett flertal rättsfall även i högsta instans ansetts tillämpligt på vissa fall, där fråga varit ej om olovligt besittningstagande, utan om olovligt kvarboende.

Vad vidare angår vräkning för verkställighet av domstols beslut, stadgar 37 § utsökningslagen, att utmätningsman äger utan särskilt bemyndigande verkställa domstols laga kraft ägande dom i tvistemål, då någon blivit förpliktad att avträda fast egendom eller dömt är om flyttning i eller ur hus eller om tjänstehjons flyttning i eller ur tjänst. I tvist angående arrendators eller hyresgästs skyldighet att avflytta kan, om rätten så förordnar, utslaget verkställas utan hinder av att det icke äger laga kraft.

Slutligen föreskrives i 5 § legostadgan: Är tjänstehjon försumligt, gensträvt eller i sin levnad oordentligt, och låter sig ej med godo rättas, eller är det otroget eller till åtagen tjänst oskickligt, äger husbonden skilja det från sig. Kan ej överenskommelse träffas, äger husbonden i tvenne gode mäns närvaro tillsäga tjänstehjonet att träda ur tjänsten; vägrar tjänstehjonet att efterkomma denna tillsägelse, eller vill husbonden icke tillkalla gode män, har husbonden att anmäla förhållandet i Stockholm hos överståthållarämbetet, i övriga städer hos magistrat eller poliskammare och å landet hos landsfiskalen, som äger att vräka tjänstehjonet ur tjänsten.

I lag finnes icke något stadgande om skyldighet för utmätningsman att, innan vräkning verkställs, underrätta den, som skall vräkas, om den stundande verkställigheten. Sådant underrättelse torde dock i praxis i allmänhet hava lämnats. Denna praxis avser propositionen att lagfästa och närmare utbygga.

Propositionen. De huvudsakliga bestämmelserna i detta ämne återfinnas i 193 § utsökningslagen i dess genom propositionen föreslagna lydelse. 193 § avser i främsta rummet sådan vräkning, som sker med stöd av 192 §, men vad i 193 § stadgas skall enligt lagrummets sista stycke även gälla, där eljest enligt utsökningslagen vräkning från fast egendom eller ur hus skall äga

rum. Detsamma skall enligt förslaget till lag om meddelande av underrättelse i visst fall före vräkning ur tjänst m. m. gälla i fråga om vräkning ur tjänst, varom i 5 § legostadgan förmäles.

Enligt propositionen må vräkning ej ske, med mindre underrättelse därom, att verkställighet är sökt, blivit genom utmätningsman meddelad den, som ansökningen avser, sist fyra dagar före vräkningen. Denna varseltid av fyra dagar är obligatorisk. Utöver denna frist äger utmätningsmannen, där förhållandena därtill föranleda, medgiva skäligen anstånd med vräkningen. De närmare bestämmelser, som föreslagits rörande underrättelsens meddelande och beträffande förfarandet i fall, då den, som ansökningen avser, ej kan anträffas, hava utformats i anslutning till vad som enligt 60 § utsökningslagen gäller rörande underrättelse om stundande utmätning.

Enligt motionärernas förslag skall den obligatoriska varseltiden sättas till åtta i stället för fyra dagar. Beträffande delgivning av underrättelse om stundande vräkning skall enligt motionen gälla vad om delgivning av stämning är stadgat. Vidare föreslå motionärerna, att i sådana fall, där meddelat vräkningsbeslut överklagats och klaganden framställt begäran om inställande av beslutets verkställighet, vräkning ej skall få företagas, förrän den högre myndigheten fattat beslut med anledning av berörda framställan. Slutligen föreslås särskilda bestämmelser i syfte att tillförsäkra den vräkte annan bostad m. m.

Motionen.

Då vräkning innebär ett starkt ingrepp i levnadsförhållandena för den, som drabbas av åtgärden, synes det, såsom i propositionen framhållits, nödvändigt, att han något i förväg erhåller underrättelse om verkställigheten, så att han må hava möjlighet att nödtorftigt ordna för sig och sin familj samt beträffande sitt bohag. Denna varseltid får, där den skall bliva av praktisk betydelse, icke sättas alltför kort. Å andra sidan måste givetvis tillses, att varseltiden icke blir så lång, att fastighetsägarens och den tillträdande arrendatorns eller hyresgästens skäligen intressen åsidosättas. För en viss återhållsamhet på förevarande område talar även, att frågan om en allmän reglering av rättsförhållandet mellan husägare och hyresgäst för närvarande är under utredning. De olika synpunkter, som sålunda kräva beaktande, synas utskottet vara på ett tillfredsställande sätt tillgodosedda genom Kungl. Maj:ts förslag, att varseltiden såsom regel skall utgöra fyra dagar, men att utmätningsmannen skall äga att, där förhållandena därtill föranleda, medgiva längre anstånd. Med hänsyn härtill och under åberopande av vad departementschefen anfört till närmare motivering av Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet tillstyrka bifall till propositionen.

Utskottet.

Utskottet kan däremot icke förorda, att vräkningen göres beroende av de ytterligare förutsättningar, som i motionen föreslagits. Vad särskilt angår motionärernas förslag, att ett överklagat vräkningsbeslut icke skulle få verkställas, förrän besvärsinstansen utlåtits sig över framställt yrkande om inhibi-

tion av verkställigheten, torde klagandens intressen vara skäligen tillgodosedda genom den föreslagna varseltiden och den möjlighet utmätningssmannen enligt propositionen skall erhålla att, om förhållandena därtill föranleda, medgiva förlängt anstånd med vräkningen.

Utskottet får alltså hemställa,

1) att ifrågavarande proposition måtte av riksdagen bifallas; samt

2) att den i anledning av propositionen väckta motionen, i vad den icke kan anses besvarad genom utskottets hemställan under 1) här ovan, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 april 1925.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman, Hederstierna, Rogberg, Edw. Larson, Lyberg, Klefbeck, Berglund* och *Ernst Svenson*;

från andra kammaren: herrar *Lindley, Jansson* i Edsbäcken, *Johansson* i Brånalt, *Karlsson* i Vätö, *Johanson* i Huskvarna, *Carlson* i Mölndal, *Sjögren* och *Christenson* i Södertälje*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Hederstierna*, som, med instämmande av herrar *Rogberg*, *Edw. Larson*, *Lyberg*, *Jansson* i Edsbäcken, *Johansson* i Brånalt och *Christenson* i Södertälje, anförde:

»Det synes vara lämpligt att, på sätt Kungl. Maj:t i 193 § utsökningslagen föreslagit, stadga rätt för utmättningsman att, där förhållandena därtill föranleda, medgiva skäligt anstånd, men torde det icke böra överlåtas åt utmättningsmannen att bestämma huru lång anståndstid som helst, utan synes denna tid böra begränsas till högst fyra dagar utöver den i 1 mom. stadgade tid. På grund härav hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta, att 2 mom. uti 193 § utsökningslagen skall hava följande lydelse:

Utmättningsmannen äge, där förhållandena därtill föranleda, medgiva skäligt anstånd med vräkningen, dock högst fyra dagar utöver den i 1 mom. stadgade tid.»